

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio nona. Vtrum possit augeri in infinitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

41 Rationes principales quae adductae sunt ad probandum quod forma intensa & remissa non sunt eadem forma secundum numerum concedenda sunt pro quanto probant quod forma intensa & remissa mutuo se expellunt tanquam partes unius continui successivi sicut in corpore quantitatis expositum est, sed non probant quin tota forma cuius illae sunt partes sit una numero continuitate.

42 AD Rationes in oppositum respondendum est: ad primam cum dicitur quod si intensum & remissum essent diuersae formae sequeretur quod in quolibet motu intentionis essent infinitae formae. Dicendum est quod sicut in quolibet motu sunt infinitae partes motus in potentia & vniuersaliter in quolibet continuo, sic in forma quae per motum successiuum & continue acquiritur, sunt infinitae formae partiales quae in sua continuitate constitunt unam totalem formam secundum quam tota successio motus acquiritur, tamen secundum nullam earum est actus mutatum esse, nisi secundum finalem gradum ad quem terminatur motus, & hoc non est inconueniens imo necessarium quod infinitae formae in potentia per modum partium continui sint in qualibet forma quae per motum acquiritur.

43 Ad secundum dicendum est quod forma remissa quae ante motum erat in subiecto sub esse fixo abicitur in instanti, sequens tamen forma non introducit in instanti sed in tempore, sicut enim per motum localem contactus mobilis cum alio corpore secundum sui vitium soluitur in instanti, quia erat secundum indiuisibile, processus vero mobilis ad quemcumque locum est successiuus, quia omnis locus quantitatem habet, sic recessus subiecti a forma remissa quae prius erat in subiecto sub esse fixo & indiuisibili in instanti, acquisitio vero formae sequentis per motum cum habeat latitudinem continuitatis, fit in tempore.

44 Ad tertium dicendum quod frigidum remittens calidum aliquid imprimit non per se solum, sed cum calido agente, vel conseruante calore pristino, sicut enim calidum & frigidum de nouo appropinquata eidem passiuo causant tepidum non alterum tantum, sed utrumque, sic frigidum superueniens agenti & conseruanti calore circa idem subiectum agit una cum ipso remissiore calore, non quod seorsum unum causet calorem & aliud frigus, sed ambo tenentia locum unius agentis agunt effectum utriusque proportionabilem secundum modum suae virtutis.

QUESTIO OCTAUA.

Vtrum charitas augeatur per quemlibet actum meritorium.

Tho. 1. 2. q. 114. ar. 3. ad. 3. & 2. 2. q. 24. ar. 6.

AD quartum sic proceditur. Et arguitur quod charitas augeatur per quemlibet actum, quia quod potest facere maius potest & minus, sed maius est mereri vitam aeternam quam augmentum charitatis. Cum ergo per quemlibet actum informatum charitate homo mereatur vitam aeternam, videtur quod fortiori ratione mereatur augmentum charitatis.

2 Item aut primus actus aliquid operatur ad augmentum habitus aut non, si sic eadem ratione secundus & tertius, & quilibet alius, si non, eadem ratione nec secundus nec tertius, nec quilibet, igitur aut habitus nunquam augebitur quod est manifeste falsum, aut augebitur per quemlibet actum.

3 IN CONTRARIUM est, quia habitus habet augmentari & generari ex eisdem, ut patet ex 2. Ethic. sed charitas non generatur in nobis ex actibus nostris, sed est a solo Deo eam influente, ergo per nullum actum nostrum potest augeri.

4 RESPONSIIO. Videnda sunt tria, primum est qualiter se habent differenter actus nostri ad habitus infusos, & ad acquisitos in generatione & augmento eorum. Secundum est quod quilibet actus conformis habitui acquisito generat ipsum vel generatum prius augmentat. Tertium est quomodo se habeat actus nostri ad augmentum charitatis.

5 QVANTVM ad primum sciendum est quod habitus acquisiti causantur ex actibus nostris. Infusi autem non, sed tantum a Deo, propter quod actus nostri se habent ad habitus acquisitos aliquid effectiue, ad charitatem autem & ad habitus infusos non, sed tamen dispo-

sunt per modum meriti. Et hoc tam respectu infusionis, quam respectu augmenti, tamen ex eisdem sit acquisitio & eius augmentum.

6 QVANTVM ad secundum sciendum quod non est alia difficultas de augmento habituum acquisitorum ex actibus quae de augmento aliarum qualitarum recipientium magis & minus. In omnibus enim ex vno actu non quocumque, sed habente effectum posituum, generatur habitus vel qualitas ex quolibet simili augmentatur, quod patet sic. Omne enim passiuum dum patitur ab agente recipit aliquam impressionem, quia non est intelligere passionem proprie dictam sine abiectione & receptione, nec improprie dictam sine receptione, actus enim conformis habitui agit in potentia quae nata est perfici per habitum vel obiectum mediate actu, vel illud quod est causa actus, ergo aliquid imprimit in potentiam. Nunc est ita quod quando impressio facta ab vno agente non absorbetur aut totaliter corrumpitur quousque appropinquat eidem passiuo communi agenti, illud secundum agentis suae impressione augmentatur prius impressum. Si vero impressio prioris agentis absorbeatur prius, tunc secundum agentis de nouo facit suam impressionem per modum suae virtutis. Impressio ergo facta per primum actum aut manet usque ad adueniendum secundi, aut non. Si maneat illud augmentatur per secundum, si non maneat, quae iam eodem modo deinceps processione facta per secundum & sic de aliis, & sequitur si non maneat quod nunquam generabitur habitus. Si vero maneat iam generatus est habitus per talem actum & per quemlibet actum alium augmentatur. Cum enim habitus & quocumque qualitas sit forma simplex oportet quod vnicuique actu acquiratur quantum ad id quod est per essentiam: quod dico pro tanto quia quantum ad completam rationem habitus non est sic, habitus enim & dispositio licet sint vna res per essentiam differunt tamen in hoc, quia illud idem quod dicitur dispositio per modum imperfecti instabilis dicitur habitus per modum stabiliis & perfecti, quia ergo vnus solus actus non potest suam impressionem facere sub esse perfecto & stabili potissime ubi praexistit contraria dispositio potentiae ideo quod generatur ex vnicuique actu potius dicitur dispositio quam habitus.

7 DE TERTIO sciendum quod non omnis actus ex charitate procedens meretur augmentum charitatis, sed solum illi qui sunt secundum proportionem charitatis informantis voluntatem, vel excellentiores, puta ex toto conatu voluntatis. Cuius ratio est, quia ille solus dignus est accipiendis qui bene vitur iam acceptis, sed habet habitum iam intentum & remissum operans non vitur debito modo suo habitu, quia actus non proportionatur intentioni habitus, ergo per tales actus non meretur augmentum charitatis, sed solum per illos qui excellunt vel adaequant ipsum habitum.

8 AD PRIMUM argumentum dicendum quod maius est mereri augmentum charitatis, quam vitam aeternam, quia per illum actum per quem meretur augmentum charitatis meretur vitam aeternam, & aliquid aliud scilicet cet charitatis augmentum & non e conuerso. Non enim per omnem actum per quem meretur vitam aeternam meretur augmentum charitatis.

9 Ad secundum dicendum quod habitus acquisitus causatur ex vnicuique actu quantum ad essentiam habitus & per quemlibet actum sequentem augetur. De habitu autem infuso ut est charitas ad quem se habent actus nostri solum meritorie non est sic, quia per illos actus solum meretur augmentum habitus qui sunt proportionati habitui vel excellentiores & causa dicta fuit. Argumentum in oppositum solum probat quod charitas non augetur ex actibus nostris effectiue quod conceditur.

QUESTIO NONA.

Vtrum charitas possit augeri in infinitum.

Tho. 22. q. 24. ar. 7. de Malic. q. 1. 5. ar. 3.

QVinto queritur, vtrum charitas possit augeri in infinitum. Et videtur quod sic, quia bonus saltem in via semper potest proficere, ut dicit glossa Philip. 3. sed non est profectus sine augmento charitatis: ergo charitas saltem in via semper potest augeri.

2 Item

2 Item si charitati repugnaret augeri etiam in infinitum, hoc esset ex parte agentis vel ex parte subiecti recipientis, vel ex limitatione ipsius charitatis, non ex parte agentis, quia Deus qui charitatem infundit & augere eam potest virtutis, & potest semper plus & plus infundere, nec ex parte capacitatis subiecti, quia in voluntate est duplex capacitas respectu charitatis, scilicet proxima & remota. Proxima est ex actibus nostris, quibus reddimus nos dignos augmento charitatis. Remota vero est nuda potentia voluntatis, ex parte primæ capacitatis non est necessarium augmentum charitatis habere finem, quia quanto plus augetur charitas, tanto plus crescit talis capacitas. Actus enim qui sunt ex maiori charitate reddunt nos digniores augmento charitatis. Nec ex parte secundæ, quia potest passivæ finitæ non repugnat perfici in infinitum successivè, sic quod nunquam sit deventum ad infinitum actum, neque respectu perfectionis diversarum specierum, sicut quantitas est in potentia ad infinitas figuras successivè, puta ad trigonum & tetragonum, & sic deinceps, neque respectu eiusdem formæ dummodo formæ non repugnet augeri in infinitum, quod autem non repugnet charitati talis infinitas patet, quia limitatio secundum speciem non repugnat infinitati graduum in eadem specie, quia limitatio secundum speciem ponit rem in gradu, à quo non potest se extendere ad perfectionem alterius speciei, sed non impedit quin infra speciem possit semper plus & plus intendi non ponendo terminum in eadem specie, ergo ex nulla parte repugnat charitati augeri in infinitum.

3 IN CONTRARIUM arguitur sic, charitas meretur augeri, ut aucta mereatur perfici: sicut dicit Augustinus ad Bonifacium, sed illud quod potest in infinitum augeri non potest perfici, nisi fiat actu infinitum quod reputatur impossibile potissimè in qualitatibus: ergo charitas non potest in infinitum augeri.

4 RESPONSIO: Circa questionem istam est triplex modus dicendi. Primus est quod charitas & universalius omnis forma suscipiens magis & minus potest augeri in infinitum, sic tamen quod nunquam est deventum ad infinitum actu.

5 Secundus modus est quod charitas specialiter (sed non omnis forma generaliter) potest habere tale augmentum.

6 Tertius est quod nec charitas, nec aliqua qualitas potest augeri in infinitum, sed est deventum ad supremum gradum perfectionis ultra quem nec charitas, nec alia forma reperiri potest. Ratio primi modi est, secunda ratio prius posita in arguendo ad questionem. Illa enim æquè probat de omni forma suscipiente magis & minus quod potest augeri in infinitum, scilicet virtute divina sicut de charitate, ut patet consideranti virtutem rationis.

7 Ratio secundi modi est, quia magis & minus sunt per accessum maiorem & minorem ad terminum, ubi ergo terminus distat in infinitum ab antecedente, accessus poterit esse infinitus, & ratio accedenti infinita, sed terminus rationalis creaturæ (scilicet Deus) distat in infinitum à creaturæ: ergo accessus potest esse infinitus, & ratio accedendi infinita, charitas autem est ratio accedendi ad Deum, quare &c. Confirmatur hæc ratio per exemplum. Si enim locus sursum distaret in infinitum quocumque motu dato posset dari maior. Similiter est in proposito ut videtur. Item in numeris est processus in infinitum propter infinitum recessum ab unitate, ergo in charitate est processus in infinitum propter accessum infinitum ad Deum.

8 Ratio tertii modi est multiplex, una est, quia omnis natura quæ est deducibilis de parvo ad magnum, si non habet terminum in maximo non habet terminum in minimo (ut patet in magnitudine molis: in qua sicut est possibile processus in infinitum augmentando quantum est ex parte quantitatis, nec est dare terminum in maximo, sic est possibile processus in infinitum diminuendo quantum est ex parte quantitatis, nec est dare terminum in minimo,) sed in omni forma recipiente magis & minus est dare terminum in minimo ex ipsa natura formæ, nec est ex illa parte possibile processus in infinitum: ergo in omni tali forma est dare terminum in maximo, nec est possibile processus in infinitum. Maior probata est, minor declaratur, quia si per motum diminutionis & remissionis non esset deventum ad infinitum gradum, in quo forma posset

saluari, sed semper esset inveniuntur imperfectior gradum, tunc actio calidi remittentis frigidum posset procedere in infinitum, hoc autem esset inconveniens, quia calidum posset sic in infinitum agere, & nunquam introduceret calorem semper remanente frigiditate in subiecto.

9 Secundò, quia s. Phil. vult Philof. quod nullus motus alterationis potest esse infinitus, sed motus intensionis & remissionis est motus alterationis: ergo nullus talis motus potest tendere in infinitum. Tertio patet sic idem inter terminos signatos & finitè distantes impossibile est motus procedere in infinitum, sed albedo & nigredo, vel calor & frigus accepta secundum aliquem gradum signatum sunt termini finitè distantes, ergo impossibile est quod inter istos terminos aliquis motus possit procedere in infinitum, posset autem si forma posset remitti in infinitum, ergo illud est impossibile, quare & ipsum augeri in infinitum est impossibile.

10 Item natura generis magis requirit pluralitatem graduum specificorum quam natura formæ specificæ requirit pluralitatem graduum intensionis & remissionis. quod patet ex hoc, quia nulla natura generis est sine pluralitate specierum actu ente vel possibili: multæ autem formæ specificæ sunt, quæ non habent aliquam graduum latitudinem, nec habere possunt, ut declaratum fuit prius, sed intra naturam generis non potest procedi in infinitum in pluralitate graduum specificorum, sed est dare supremum & infimum, ut in genere animalis supremus gradus quo nec est, nec esse potest in genere animalis altior est natura humana: infimus vero in aliqua specie, licet sit nobis ignota & in genere coloris album & nigrum, & universalius in omni genere habente sub se veram contrarietatem extrema contrarietatis quæ maximè distant, claudunt inter se ratiōnem quam supremum & infimum omnes gradus sub genere possibiles. Igitur ut videtur omnes gradus possibiles sub forma specifica clauduntur fortiori ratione inter supremum & infimum, propter quod non potest esse in eis processus in infinitum, & hoc non solum est verum in speciebus specialissimis quæ sunt in genere infimo, sed etiam in omnibus speciebus quæ sunt sub supremo genere substantiæ, ut infra patebit, quod autem dictum est prius de qualitatibus in generali, scilicet quod non possunt augeri in infinitum patet quod verificetur de charitate: nec appareat quid obviet præter ea quæ dicta sunt pro confirmatione secundæ opinionis quorū solutio postea apparebit. Pro hac opinione est dictum Augustini in Enchir. vlt. ca. ubi dicit quod charitas crescit donec perueniat ad eam magnitudinem qua maior esse non possit.

11 AD PRIMVM argumentum dicebatur quod bonus in via semper potest proficere secundum communem cursum qui inveniuntur in bonis, quia secundum quosdam ex ordinatione divina charitas nunquam habetur hic perfecta, sed est tanta charitas patriæ in minimo beato ut nulla charitas viatoris æquetur ei: & secundum hoc exponitur illud quod Dominus dixit de Ioanne, Mat. ii. Qui minor est in regno celorum maior est illo: tamen considerando naturam charitatis secundum se, viator si diu procederet vivendo & semper proficeret in charitate tantum posset vivere & tantum proficere quod charitas sua æquaret charitate viatoris cuiuscumque, & etiam comprehensoris: vel potest dici quod quilibet bonus in via semper potest proficere vel quo ad augmentum charitatis, ut imprefectè, vel quo ad numerum actuum charitatis perfectè, sed illa multiplicatio actuum non merebitur augmentum charitatis iam existentis in suo termino.

12 Ad secundum patet solutio ex dictis in corpore questionis, scilicet quod omni qualitati suscipienti magis & minus repugnat infinitas gradus in eadem specie ut aliquantulum declaratum est.

13 Ad rationem quæ probat specialiter de charitate quod posset in infinitum augeri respondendum est. Cum enim dicitur quod ubi terminus distat in infinitum ab accidente potest accessus esse infinitus. Et ratio accedendi infinita. Dicendum quod verum est in accessu successivo & respectu termini sic distantis quod non attingitur aliqua parte talis accessus, ut patet in exemplo adducto de motu sursum, si locus sursum distaret in infinitum: sed in proposito nostro accessus ad deum per charitatem non est illo modo

successiuus, imò quolibet actu charitatis quantumcumque indiuisibili Deus attingitur vt obiectum, quia aliter non est attingibilis terminus à nobis. Cum ergo attingatur Deus actu etiã indiuisibili nõ oportet propter accessum ad ipsum ponere infinitatem in accessu, & si esset successiuus accessus, & infinitus, tamen nõ sequeretur q̄ charitas quæ est ratio accedendi posset esse infinita, sicut nõ oportet quòd grauitas esset infinita dato quòd locus deorsum distaret in infinitum & motus deorsum ad ipsum esset infinitus. Idem enim manens idem semper potest idem facere, & si maneret in infinitum posset facere idẽ in infinitum, propter quod grauitas finita sicut & charitas finita, quandiu maneret posset causare accessum ad terminum quantumcumque distantem. Si verò dicatur q̄ distantia termini scilicet, Dei à creatura in infinitum esse causa accessus possibilis ad ipsum in infinitum non sit q̄ nunquam attingatur quantumcumque creatura accedat, sed quia quantumcumque attingatur tamen plus in infinitum est attingibilis: non enim potest Deus tantũ diligere à creatura quin dato quocumque termino adhuc sit plus diligibilis. Dicendum quòd licet Deus sit diligibilis in infinitum tanquam bonum infinitum, tamen creatura non est dilectiua in infinitum cum sit virtus finita, Deus tamen diligitur à seipso infinite.

QVÆSTIO DECIMA.

Vtrum charitas possit diminui.

Tho. 22. q. 24. ar. 10. de Palude 1m. 3. d. 28. q. 3.

Postquam quaesitum est de necessitate charitatis & de eius augmento, hic quaeritur de eius diminutione. Et arguitur quòd possit diminui quia formæ naturales quæ possunt intendi possunt remitti, ergo similiter est in habitibus infusis: sed charitas quæ est habitus infusus potest intendi, ergo potest remitti.

2. Item illa quæ sunt eiusdem rationis in essendo sunt eiusdem efficacitæ in agendo, licet proportionabiliter, ita quòd illud quod natum est corrumpi à maiori saltẽ natum est diminui à minori, sed cupiditas maior & minor sunt eiusdem rationis cum ex eodem procedat, cum ergo maior cupiditas quæ in peccato mortali charitatem omnino corrumpat, videtur quòd minor cupiditas quæ est in veniali eam diminueat.

3. **CONTRA.** si charitas possit diminui hoc esset per peccatum mortale vel veniale. Non per mortale quia illud non diminuit charitatem, sed omnino corrumpit. Nec per veniale quia tunc tantum possent multiplicari venialia quòd totaliter tollerent quia omne finitum tandem consumitur ablato aliquotiens ab eo aliquo finito, hoc autem est impossibile quia tunc per sola venialia homo posset damnari, quare &c.

4. **RESPONSIO.** circa essentiam habitũ supernaturalium quos infusos dicimus nihil omnino possunt actiones nostræ bonæ vel malæ nisi meritorie quo ad generationem vel corruptionem, augmentum vel diminutionem, sed omnia sunt effectiue à Deo. Et ideo quòd actu diminuat si contingat hoc erit ex actibus nostris meritorie, & à Deo effectiue, quòd autem habitus talis sit diminuibilis oportet quòd sit ex natura habitus.

5. Quibus suppositus videnda sunt duo. Primum est an charitas possit diminui. Secundum est vtrum aliquando diminuat secundũ actum, quòd autem possit diminui quantum est de natura sua omnes concedunt, sicut quòd possit augeri & rationabiliter, quia omnis forma quæ nõ consistit in indiuisibili, sed habet latitudinẽ diuersorum graduum in quibus natura eius potest saluari talis forma sicut potest per agens deduci de imperfecto gradu ad perfectum sic quantum est de se potest reduci de perfecto ad imperfectionem, sed charitas est huiusmodi vt dictũ est prius, ergo sicut charitas educitur de imperfecto gradu ad perfectiorẽ per augmentum sic potest reduci de perfecto ad imperfectionem per diminutionem.

6. Vtrum autem quandoq; diminuatũ actũ, duplex est

opinio: vna quorundã dicentium quòd sic. Quorũ ratio est ista quia deus nõ est causa corruptionis charitatis, nisi per auersionem voluntatis à Deo, quia sicut voluntas à Deo omnino auertitur per peccatũ mortale, sic aliquid per peccatũ veniale & si nõ omnino, dicente Aug. lib. confessionsum. O magne minus te amat, qui tecũ aliquid amaret, quòd non propter te amat. In peccato autem veniali creatura amatur non propter Deum, quia si propter Deũ nullum esset peccatum, ergo videtur quòd sicut propter totalem auersionem quæ à Deo est in peccato mortali charitas corrumpitur, sic propter partialem quæ est in peccato veniali charitas diminuitur. Pro hac opinione videtur esse Aug. 3. quæst. dicens, q̄ venenum charitatis est cupiditas. Vbi autem magna cupiditas parua charitas, & vbi nulla cupiditas perfecta charitas. Ex quo patet quòd secundum augmentũ cupiditatis est diminutio charitatis. Constat autem quòd sæpe augmentatur cupiditas, ergo sæpe minuitur charitas.

7. Item illud quòd facit quòd à principio minor charitas infundatur facit quòd charitas habita minoretur. Sed peccatum veniale vel multitudo eorum est in homine anrequam charitas infunderetur faceret, quòd minor charitas daretur, ergo habita charitate faciunt quòd minoretur.

8. Item demus duos qui sint in æquali charitate, quorum vnus peccet venialiter, alter non, non est probabile quòd vterq; eorum sit æqualiter Deo charus. Sed ille magis qui nõ peccat, & ille minus qui peccat. Sed minus est charus qui minus habet charitatem: ergo &c.

9. Ad rationem in oppositi respondet isti q̄ venialia diminuunt charitatẽ, nunquam tamen per sola venialia corrumpitur, sed venialia totiens iterari possunt q̄ causant talem dispositionem quòd si homo procedat vltra secundum illam dispositionem non poterit exire in actum quin incidat in talem contemptum & libidinem sic improbam quòd erit peccatum mortale, per quòd charitas corrumpetur & nunquam per aliquod veniale.

10. Quicquid sit de conclusione illud tantum quòd dictum est in solutione argumenti nõ valet propter multa. Primum quia non oportet dare talem habitũ vel dispositionem in nobis. Cuius ratio est, quia omnis dispositio & habitus causatur ex actibus qui sunt vnus rationis. Ex actibus enim diuersarũ rationũ nullus habitus causatur. Si enim quis semel intemperatẽ concupiscat, deinde timeat vbi non est timendum, & postea iniuste agat. Ex huiusmodi actibus nunquam causabitur aliquis habitus, sed ex frequenter intemperatẽ concupiscere causatur habitus intemperantiæ, & consimiliter ex aliis actibus eiusdẽ rationis frequentatis causatur habitus correspondens. nunc est ita q̄ peccata venialia, quibus homo potest peccare non sunt vnus rationis, sed diuersarũ: nec oportet quòd peccans venialiter peccet iteratione similis actuum. Sed potest peccare modo secundum vnã speciem peccati venialis, modo secundum aliam: ergo non est necesse ex peccatis venialibus causari in nobis aliquam dispositionem vel habitum qualem isti ponunt.

11. Secundò, quia dato q̄ causatur in nobis talis dispositio non esset necesse hominibus ab ea recedere, vel secundum eam procedere, quòd patet facilius ex iã dictis, quia illa dispositio esset causata ex peccatis venialibus vnus speciei, sed secundũ talem dispositionem non est necesse hominem procedere vt peccet, nec ab ea recedere, sed potest secundũ alias species venialium peccare, quòd faciẽdo neq; procedit secundũ dispositionem talẽ, nec ab ea recedit. Tertio, quia dato q̄ homo procederet secundũ talem vel talẽ dispositionem non esset necesse q̄ peccaret mortaliter, quia habitus & dispositio inclinãt per se solũ ad actus similes illis ex quibus generati sunt, sed talis dispositio generata est ex actibus peccatorũ venialium vt tu dicis: ergo solum inclinãt per se ad peccandũ venialiter & non mortaliter.

12. Item in actum deliberatũ qui plene est in potestate voluntatis, nec habet aliquam colligantiam ad aliquã præexistens, nec est necessarium voluntatem exire: sed actus peccati mortalis est actus deliberatus. Est etiã plene in potestate voluntatis, nec habet necessarium colligantiam ad dispositionem tãtam ex peccatis venialibus, vel